

Ledare >

Brottsligheten som kom ikapp

Det är inte pessimism att ta de ökande dödsskjutningarna på allvar. Det krävs för att utvecklingen ska kunna brytas.

Ledare • Publicerad fredag 17:09 • Uppdaterad fredag 17:10

Detta är en ledarartikel som uttrycker Ystads Allehandas politiska linje. Ystads Allehanda verkar på ledarplats för humanistiska värderingar och fri ekonomi. Tidningens politiska etikett är liberal.

Efter skottlossning.
Foto: Johan Jeppsson/TT

”Folk tror att vi ligger i topp men vi är inte i närheten. I USA åker man in i ett område och pepprar vem som helst. Om Sverige får 'drive by shootings' kanske det blir 200 döda på ett år.”

[Orden är Gunnar Appelgrens](#), polis och gängexpert, som intervjuas av DN:s Åsa Erlandsson.

Är det överdrivna ord? Är det som [Roland Paulsen](#) och andra hävdar att det skrivs för mycket om gängbrottslighet och att det skapar överdriven rädsla för sådant som i själva verket är perifera verksamheter? Är det ett utslag av pessimism och medial cynism som gör att brottsligheten uppmärksammas så mycket och att nu vill man skrämmas ännu mer? Kommer vi verkligen att få se den typen av masskjutningar i Sverige?

En vägledning kan vara att backa bandet 20 år och titta på hur gängbrottsligheten diskuterades på den tiden. Mauricio Rojas, då riksdagsledamot för Folkpartiet och efter en period utanför svensk politik nu återigen riksdagsledamot för Liberalerna, myntade begreppet ”utanförskapsområde”.

”Det stora problemet är att människor som lever i utanförskap, inte minst unga människor, börjar agera på ett sätt som är skadligt för samhället. De ger tillbaka. Att växa upp så känns kränkande, man vill hämnas.” sade Rojas till [SVT i juni 2004](#) när Folkpartiet presenterade en kartläggning av utanförskapsområden.

Rojas fick utstå mycket kritik för sina uttalanden om brottsituationen och dess koppling till invandring och bristande integration. Enligt Rojas själv blev han under Alliansregeringen – som tillträdde 2006 – stoppad av Centerledaren Maud Olofsson från att leda en utredning om asylrätten ([Kvartal, 2018](#)). Rojas ansågs för extrem. Rojas menar att han blev ensam i sina åsikter och att hans åsikter blev lika med politiskt självmord.

Tyvärr fick Mauricio Rojas rätt. ”Hämnden” är nu synlig på de svenska gatorna. Det dödliga våldet inom hemmens väggar har minskat, men en annan typ av våld har kommit till. [Brå konstaterade i en rapport 2017:](#) ”Även om knivvåld är den vanligaste våldsmetoden, såväl bland kvinnliga som manliga brottsoffer, har användningen av skjutvapen vid dödligt våld fördubblats sedan mitten av 00-talet. Förra året slogs ett dystert rekord med 61 dödsskjutningar, [enligt Polisens officiella statistik](#).

I december 2005 skrev Rojas [en debattartikel i Dagens Nyheter](#) som diskuterade grov brottslighet och kulturell bakgrund. Den baserade sig på en då färsk Brå-rapport. Rojas skrev: ”Men samtidigt som invandrare från vissa länder inte alls begår brott oftare än infödda svenskar gör invandrare från andra länder det i mycket stor omfattning. Det är bara olikheterna i invandrarnas sociokulturella arv som kan ge en tillfredsställande förklaring till skillnaderna i brottsbelastning mellan olika invandrargrupper. Ämnet har ansetts vara tabu, men måste nu komma upp till ytan.”

Det är fortfarande kontroversiellt i dag, men ska Sverige ha någon chans att motarbeta den grövsta gängbrottsligheten och förhindra att den utvecklas ytterligare måste alla faktorer beaktas, som kulturell bakgrund, hur lojaliteter byggs och hur människor som bor i Sverige förhåller sig till myndigheter. Det man inte förstår kan man inte heller förändra.

Som Ardavan Khoshnood, kriminolog och docent i akutsjukvård, säger till DN: ”Studier visar att de som får en introduktion till hur landet de flyttar till fungerar, integrerar sig bättre. Men i dag kommer vi ju inte ens åt unga som har fötts här men som inte accepterar svenska lagar och vårt sätt att leva på.”

Om inte den acceptansen och respekten når fram till alla grupper, då blir också svårt att bryta brottsmönstret. Det har inget med pessimism att

göra. Däremot med en vilja att se till att de värsta scenarierna om ”drive by shootings” inte blir verklighet.

Petter Birgersson

[Skicka e-post](#)

